

[Kirkeministeren]

Jeg må også sige, at vi i ministeriet efter høringen vedrørende bekendtgørelsen fik nogle gode ideer til, hvad der kunne tages fra bekendtgørelsen og flyttes over i lovteksten. Bl.a. kan jeg sige, jeg selv fandt det meget vigtigt, at det, der står om kalkmalerierne, kom med i selve lovens tekst, og jeg vil da også sige, at hvis man i kirkeudvalget efter gennemgangen af bekendtgørelsen og lovforslaget side om side mener, at der bør flyttes ting fra bekendtgørelsen over i selve lovteksten, vil jeg være meget positiv over for en drøftelse af det.

Jeg har ikke noget her-og-nu-svar på, hvorfor netop SiD ikke er spurgt, men vi har jo nogle høringsparter, som vi plejer at spørge, det er vel en tradition. Vi har i hvert fald hørt alle kirkegårdsbestyrelserne, vi har hørt kommunalbestyrelserne, og vi har selvfølgelig også hørt graverne og deres organisationer, men jeg kan ikke svare på, hvorfor vi ikke har hørt netop SiD. Der kunne vel med rimelighed spørges: hvorfor ikke også den, og hvorfor ikke også den? Men jeg vil være villig til at svare på et spørgsmål om det i kirkeudvalget.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Den skal blive meget kort. Den går på, at kirkeministerens forklaring vedrørende forholdet mellem bekendtgørelsens størrelse og lovforslagets antal paragraffer er en forklaring, som ville kunne gælde i stort set alle sager. I stort set alle sager er loven jo mindre end bekendtgørelsen. Det skal ikke forstås som en kritik af kirkeministeriet eller kirkeministeren; jeg konstaterer bare, at det er en anden praksis end normalt. Det skal så også siges, at det egentlig har været lettere at forberede sig i denne sag, men det bør ikke være et argument for, at man ændrer praksis.

Kirkeministeren (Mette Madsen):

Jeg takker hr. Qvist Jørgensen for det indlæg, han nu kom med, og jeg må sige, at da det altså har vist sig at være en virkelig god idé, gør det så noget, at det er kirkeministeriet, der går foran de andre ministerier med at lancere sådanne gode ideer?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 155:

Forslag til lov om frisosogne.
(Fremsat 29/1 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Alice Brask (KF):

Nærværende forslag til lov om frisosogne er regeringens forsøg på lovgivningsmæssigt at åbne for ny kreativitet og engagement i den danske folkekirke. Det er frikommuneideens grundlæggende principper, der nu skal overføres til folkekirken, og forsøgsordningen har det formål direkte ved menighedsrådene at øge det lokale selvstyre, at forbedre serviceniveauet og tilpasse det mere præcist til det enkelte sogn og endelig at forbedre ressourcudnyttelsen.

Forsøgsordningen skal iværksættes provstivis, og forsøgene i de enkelte sogne skal være udgiftsneutrale.

Det er vigtigt at bemærke, at der ikke kan gøres forsøg med valgret og valgbarhed, hemmelig afstemning og optælling og kommunernes bistand til valghandlingen, biskoppers visitats, budgetlægning, regnskab og revision, regler for menighedsrådsmødernes procedure, inhabilitet, tilsynspligt og kompetenceforhold mellem præst og menighedsråd. Ellers er der ikke på forhånd sat begrænsninger.

Ifølge lovforslaget kan regler i lov om valg til menighedsråd fraviges, og her er der mange spændende ting vedrørende menighedsråd og provstiudvalg f.eks. Det gælder også lov om menighedsråd, f.eks. hvordan man kan anvende pengene inden for budgetrammen,

[Alice Brask]

eller hvordan man ønsker at tilrettelægge arbejdet og forsøg vedrørende sognebåndsløsning, hvis præsterne er med på ideen.

Desuden kan kirkeministeren godkende forsøgsordninger, der fraviger gældende regler, hvor ministeren er bemyndiget til at fastsætte regler, og enhver forsøgsordning skal godkendes af kirkeministeren for at få gyldighed.

I folkekirken skal vi værne om, at det er et helligt sted, hvor gudstjenester og de kirkelige handlinger og det kirkelige liv kan foregå værdigt. Men for at folkekirken placeret midt i det danske samfund kan trives i samklang med den hverdag, den danske befolkning har, er det godt, at der etableres mulighed for visse eksperimenter, så vi kan finde nye farbare veje for kirkelig udfoldelse og et folkekirkeligt engagement.

Det konservative folkeparti ønsker ikke forsøg vedrørende kirkens brug til verdslige formål, men vi vil arbejde positivt videre i kirkeudvalget med forslaget om frisogne. Med ønsket om, at mange menighedsråd ude over landet kreativt har lyst til at tage udfordringerne op, vil den konservative folketingsgruppe anbefale, at regeringens lovforslag om frisogne går videre til behandling i kirkeudvalget.

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg beklager forsinkelsen; der var lidt kommunikationssvigt.

I det lovforslag om frisogne, kirkeministeren har fremsat, ligger der en udfordring både til menighedsrådene og til kirkeministeriet. Hvis der er snærende bånd i det kirkelige arbejde, er der med lovforslaget her en chance for at få dem løsnet. Udfordringen til menighedsrådene ligger for mig at se i, at der er chance for større udadvendt aktivitet og chance for at få befolkningen mere inddraget dels i beslutningsprocesserne, dels i det kirkelige liv.

Jeg håber, at mange har lyst til at prøve kreative ideer og tanker i et frisognsprojekt. Jeg håber også, at kirkeministeren fortsat vil have det åbne sind, som lovforslaget er præget af, når forsøgsprojekterne skal godkendes. Det skulle nemlig komme til at ligne situationen omkring frikommunerne i indenrigsministeriet.

Frisognsprojekterne skal løbe til udgangen af 1990, og det vil sige, at de går et menighedsrådsvalg over. Det er både positivt og negativt. Positivt, fordi der skal nogle år til, for at man kan se resultater af forsøgene, negativt, fordi et nyt menighedsråd skal overtage et projekt, andre har udformet. Men alt i alt er det mest positivt, det vil jeg gerne understrege.

Det ville være ønskeligt, om der blev etableret frisogne i forskellige typer af sogne over hele landet, altså frisogne i storbyer, i provinsen og i landsognene, og tilsvarende naturligvis for provstier.

Jeg har talt positivt om lovforslaget, og det mener jeg også, men jeg synes, der står for lidt i forslaget og bemærkningerne om, hvordan ministeren forestiller sig vurderingen af forsøgene til sin tid. Der henvises til frikommuneloven, og det synes jeg er lidt for meget i en selvstændig lov, som der her er tale om. Derfor vil jeg bede ministeren om at uddybe vurderingsfasen, og hvad der kommer efter en sådan vurdering.

Socialdemokratiet er positivt over for lovforslaget, men vi vil gerne orienteres om de projekter, der indsendes til ministeriet, og vi vil også gerne orienteres om, hvad det er for projekter, der bliver godkendt, så vi har lejlighed til at følge det så tæt som muligt. Vi håber på gode resultater.

Povl Brøndsted (V):

Ideer, fantasi og opfindsomhed kan nu få fri flugt i ti provstier og disses menighedsråd, 10 pct. af samtlige menighedsråd i Danmark.

Lovforslaget siger noget om godkendelse, om frisognsregulativer, om bekendtgørelse i Lovtidende og om offentlighed, om, at der ikke skal være udgifter for stat eller kommuner eller økonomiske konsekvenser for den kirkelige ligning, og så siger det en hel del om, hvilke områder der ikke kan falde ind under frisogneordningen. Pjank, er der nogle der har sagt. I venstre mener vi ikke, det er pjank. Det er en forsøgsordning, som skal have lov til at løbe indtil udgangen af 1990.

Vi hører ofte menighedsrådsmedlemmer, der siger, at de ikke har noget at skulle have sagt. De er i lovens, i præsternes og i provsternes vold. Det er uheldigt, hvis de, der forvalter det mest nære demokrati, som oven i købet vedrører lokalsamfundets kultur- og

[Povl Brøndsted]

åndsliv, føler, at de er sat uden for indflydelse. Derfor vil jeg også tilbagevise den påstand, når den kommer. Det er ikke bare et spørgsmål om kroner og øre. Det er friggjort-hed i forhold til lovbundethed, vi skal prøve på at indføre.

Nu er det os som lovgivere, der spørger: hvad vil I ude i menighedsrådene? Vi spørger: hvor synes I ikke I kan bestemme? Vi beder jer om at komme med forslag. Vi beder jer om at bruge midlerne anderledes. Fortæl, hvor der måske skulle flere penge til! Prøv selv at finde midler til noget af det, I gerne vil gøre, sådan at det kan blive baggrund for fremtidig lovgivning, måske også for fremtidig bevillingspolitik! Er det konfirmandforberedelsen, der skal ændres, måske flyttes til 4. klassetrin? Er det børnefamiliebesøg? Måske sognemedhjælperordningen? Er det sogneaftener i kirken? Er det konfirmandlejrskoler? Hvad er det, der kan gøres? Hvad er det, I synes er gode ideer?

Der er muligheder uden grænser for det provsti, det menighedsråd, der gerne vil være med. Lovforslaget er ét stort spørgsmål. Hvem vil have indflydelse på den fremtidige lovgivning om folkekirken, om aktiviteten? Hvem har tanker? Hvem har ideer?

Kirkeministeren er kommet med den første idé, at vi skal have lovgivning om frisogne, og det synes jeg kirkeministeren skal have tak for. Så vil tiden vise, om ideen er god eller mindre god. Ministeren har givet bolden op, og det siger vi tak for fra venstres side.

Agerschou (SF):

Da jeg i den voksende bunke af fremsatte lovforslag stødte på et projekt fra kirkeministeren, der blev kaldt »forslag til lov om frisogne«, troede jeg i første omgang, at det var en vittig sjæl, der havde stjålet sig adgang til trykkeriet og fremstillet noget, der havde træffende lighed med et rigtigt forslag. Det var ikke tilfældet. Det var faktisk kirkeministeren og en vis mængde embedsmænd, der ved skrivebordet havde fornøjet sig med at nørkle det forslag, vi behandler i dag, sammen.

Inspirationskilden er klar: indenrigsministeren har nu gennem ca. 1½ år sejlet hid og did med sit såkaldte frikommuneforslag, og kirkeministeren har åbenbart villet gå hende

i bedene. Hvad bliver det næste? Friligningskommissioner? Frihavnebestyrelser? Friåle-gårdsnævn? Der er mange muligheder, når man i ledige stunder sidder med gåsefjeren og forsøger at tænke tanker.

Der er grund til ved denne lejlighed at opholde sig lidt ved kirkeministerens udgangspunkt: frikommuneforslaget fra indenrigsministeren.

Som bekendt fik indenrigsministeren ideen fra Sverige, hvor man meget velforberedt er gået i gang med et forsøg. Imidlertid ligger det velforberedte ikke for indenrigsministeren, hun kan bedre lide det uforberedte og pludselige. Det har betydning, at frikommuneprojektet, som i virkeligheden indeholder gode ideer og ville have haft mulighed for at føre til noget konstruktivt og visionært, i dag omtrent ligger i ruiner.

For mig at se er kirkeministerens frisogneprojekt lige så uigennemtænkt. Bemærkningerne til forslaget rummer ikke antydning af, hvad meningen egentlig er. Når man dykker ned i de gældende love – det er i øvrigt en uskik, at de ikke er optrykt som bilag til lovforslaget – står man noget undrende over for, hvad kirkeministeren egentlig mener at der kan laves forsøg med. F.eks. er det åbenbart meningen, at der kan laves forsøg med udarbejdelse af valglisten. Hvordan det? Det er åbenbart også meningen, at der kan laves forsøg med udsendelse af valgkort. Hvordan det? Der kan åbenbart også laves forsøg med, hvordan afstemningen skal ske i henhold til kandidatlisten. Hvad er ideen med det? Foreligger der nogen ideer om, at det skulle kunne foregå på anden måde? Helt forvirret blev vi i SFs folketingsgruppe, da vi lagde mærke til, at hele kapitel 6 i lov om valg til menighedsråd, det, der hedder »Brevstemmeafgivning«, skulle der også kunne laves forsøg med.

Jeg lagde mærke til, at ordføreren for det konservative folkeparti sagde, at med dette lovforslag ville kreativiteten blive fremmet. Der kom mange kreative ideer fra SFs folketingsgruppe under gruppemødet til, hvordan man kunne forestille sig brevstemmeafgivning på en anden måde, men jeg synes ikke, at alle ideerne var lige hensigtsmæssige.

I SF er vi ikke afvisende over for forsøg, heller ikke på det her område, men vi vil gerne overbevises om, at der kan foregå noget, der er kreativt, der er visionært. Det synes vi

[Agerschou]

ikke dette lovforslag og navnlig ikke bemærkningerne til lovforslaget umiddelbart giver os anledning til at tro.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Hr. Agerschou har med sin ordførertale tydeligt vist, hvilket plan han mener debatten om den danske folkekirke skal foregå på. Specielt hans bemærkninger om embedsmændene, som jo er fuldstændig upolitiske, siger ærlig talt mere om hr. Agerschou end om kirkeministeriets departement.

Det, der kalder mig herop, er hr. Agerschous bemærkninger om, at det er latterligt og fuldstændig ude af trit med dagligdagen. Det viser, at hr. Agerschou aldrig kommer rundt i de danske menigheder, at hr. Agerschou overhovedet ingenting ved om den danske folkekirke, og at hr. Agerschou ikke engang gider læse om den i avisen. Hvis han bare læste aviser, så ville han kunne se, at ikke mindst kirkeministeren har været rundt i de danske menigheder og faktisk har fået ideen derude og er blevet spurgt: er dette muligt? Bl.a. derfor, hr. Agerschou, er lovforslaget blevet fremsat.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg kan konstatere, at ordføreren for venstre åbenbart har været beskæftiget med andre ting, da jeg holdt min ordførertale. I hvert fald blev jeg citeret for noget, jeg ikke har sagt.

Vores konklusion er, at vi ikke er afvisende over for forslaget, men vi vil gerne have lagt på bordet, hvad meningen egentlig er. Jeg nævnte i mit indlæg nogle konkrete eksempler på bestemmelser, der skulle omfattes af forslaget, men som vi ikke fatter ville kunne laves anderledes end i dag. Derfor forekommer det os, at dette lovforslag er lige så uigennemtænkt, som vi mener at indenrigsministerens forslag om frikommuner er.

Jeg vil anbefale ordføreren for venstre at lytte til, hvad der bliver sagt, før hun begiver sig på talerstolen for at gendrive noget.

Ole Vig Jensen (RV):

I det radikale venstre vil vi tage velvilligt imod ministerens lovforslag om frisogne,

ganske som vi tog godt imod indenrigsministerens forslag om frikommuner. Der er det gode ved den tankegang, der ligger bag begge lovforslag – hvoraf det ene nu er blevet lov – at det i høj grad lægger op til lokalsamfundene at bestemme, i hvilken udstrækning de vil tage initiativer, som gør det muligt at administrere tingene anderledes, end man gør i dag. Netop det, at en sådan forsøgsvirksomhed inspireres af de lokale initiativer, af det lokale engagement, gør, at vi ikke vil være afvisende over for, at de overvejelser, man har gjort sig i frikommunerne, også kan lade sig gøre i det, der her kaldes frisogne.

Jeg har heller ikke nogen sikker fornemmelse af, på hvilke områder der vil kunne laves forsøg, og jeg synes, det ville være interessant, hvis kirkeministeren allerede i dag kunne sige noget om, hvad det er for overvejelser, der allerede er gjort nogle steder, eller i hvert fald under udvalgsarbejdet give os indblik i, hvad det er for tanker, der rører sig ude omkring, og på hvilke konkrete områder man gerne ville sætte forsøg i gang.

Vi er på forhånd positive over for tanken.

Birgith Mogensén (CD):

Det kirkelige liv ude i sognene er en del af det folkelige kulturliv, som trives bedst uden for mange snærende bånd. Derfor mener vi i CD, det kan være rimeligt, at der gives folkekirken som lokal kulturinstitution så vide rammer som muligt.

De 4-årige forsøg, der sker sideløbende med frikommuneforsøgene, kan være nyttige, bl.a. med hensyn til sognebåndsløsning, et problem, det har vist sig vanskeligt at opnå enighed om i kirkelige kredse.

Jeg kan hermed give CDs tilslutning til kirkeministerens lovforslag.

Steffensen (KrF):

Vi mener i kristeligt folkeparti, at det er en særdeles god idé, kirkeministeren har fået med at fremsætte lovforslaget om frisogne. Vi hilser det med megen glæde og finder, at det er absolut vigtigt og også rigtigt, at der gives menighedsrådene mulighed for at prioritere midlerne sådan, som de nu selv måtte ønske det, hvis ikke der er andre snærende bånd i lovgivningen. Vi ved, at der er visse menighedsråd, der kunne ønske at bruge midlerne

[Steffensen]

på en anden måde, end reglerne i dag foreskriver. Det får de nu mulighed for, hvis de vil gå ind i et sådant frisogneforløb, og da det skal køre i 4 år, indtil udgangen af 1990, er det en udmærket ting.

Vi mener, at der her kan indhentes nogle erfaringer, som er vigtige for det kirkelige liv. Vi er enige i den betragtning, at det trives bedst i frihed, og det er også dansk tankegang, at vi ønsker friheden opretholdt for de enkelte medlemmer og menigheder i så vid udstrækning som overhovedet muligt.

Da frisogneforslaget er begrænset til ét provsti i hvert stift, er der mulighed for, at vi får et repræsentativt udsnit af resultater til sin tid. Jeg vil godt i forbindelse med lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil spørge kirkeministeren, om hun godt vil være opmærksom på, om de resultater, der foreligger til sin tid, har tilstrækkelig repræsentativ karakter, således at vi kan se, hvordan man kunne tænke sig at ordne forholdene eksempelvis i et centralt bysogn i København og i et vestjysk sogn.

Der ligger også det i forslaget, som er helt centralt, at man søger det lokale selvstyre styrket. At sognebåndsløsning går ind under projektet, synes vi også er rigtigt.

Der er navnlig én ting, vi synes det er vigtigt at påpege her, og det er, at sognemedhjælperordningen, som vi i øvrigt har drøftet før i folketinget og gennemgående har været positive over for, men jo ikke har lavet nogen lovgivning om, her får muligheder for at blive bedømt i en større helhed. Jeg tror, der er mange sogne, der vil benytte dette tilbud fra ministeren til også at afprøve mulighederne for at udbygge sognemedhjælperordningen.

Vi hilser forslaget med tilfredshed og vil gerne støtte det videre arbejde i udvalget med det.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Det er hr. Agerschou, der kalder mig herop. Fra denne talerstol lyder der tit kritiske røster men ikke mange taksigelser. Jeg synes, der er grund til at sige tak til hr. Agerschou for den ros, der var til kirkeministerens forslag om frisogne. Hr. Agerschou sagde, at det var lige så gennemtænkt som indenrigsministerens forslag om frikommuner. Det er den

største ros, man i virkeligheden kan give et lovforslag, for det er noget af det mest gennemtænkte, der er præsteret i denne sal. Det skal der siges tak til SF for.

Poulsgaard (FP):

Fremskridtspatiet kan også støtte lovforslaget. Vi har ingenting imod, at vi får disse friprovstier, at vi får frihed inden for kirkens område, men man kunne egentlig godt lege lidt med tanken. Frihed er jo det bedste guld, men ordet frihed bliver misbrugt i uhyggelig grad herinde. Man bruger ordet til at dylge os til med love og paragraffer. Vil frisogne også betyde, at en som Ingelise Wagner får frihed til at forkynde det, hun har lyst til? Jeg ved godt, at det ligger der ikke i det, men vi trænger måske til, for at få noget liv i kirken igen, at præsten får lidt mere frihed, så han ikke er bundet af en hel masse regulativer og bestemmelser. Vi kan også få moderniseret gudstjenesten en hel del. Jeg ved godt, at det ikke ligger i lovforslaget, men alligevel, når man snakker om frisogne, var det spændende at tænke på, hvordan det kunne se ud, hvis man fik den forkyndelsesfrihed, som man siger man har.

Når jeg har sagt dette, har jeg ikke dermed taget stilling til Ingelise Wagner-sagen eller sagt, at det er rigtigt, hvad hun har sagt, men jeg tror, man skal passe på, når man snakker om frihed, at man ikke alt for meget begrænser præsternes muligheder for at udfolde sig.

I det aktuelle tilfælde vil vi støtte lovforslaget.

Kirkeministeren (Mette Madsen):

Igen kan jeg sige tak for en overvejende positiv tilslutning, denne gang til mit forslag om, at de gode ideer i frikommunetanken nu også kan prøves af inden for sognene og menighedsrådene.

Jeg er meget enig i de bemærkninger, der faldt fra fru Tove Lindbo Larsen om, at her er en udfordring såvel til menighedsrådene som til kirkeministeriet, i første omgang naturligvis til rådene, dernæst til kirkeministeriet, når vi skal bedømme, hvad man kan køre af forsøg, og derefter, hvordan man i vurderingsfasen skal finde frem til: hvad kan vi så lære af det her?

[Kirkeministeren]

Om vurderingsfasen kan jeg sige, at den naturligvis er vigtig. Vi har skrevet i bemærkningerne, at »efter forsøgsperiodens udløb vil det i samråd med de berørte kirkelige myndigheder blive taget op til overvejelse, om frisognsforsøgene giver anledning til forslag om generelle regelændringer.« Det vil så blive en bedømmelse fra stift til stift og fra provsti til provsti. Når de fire år er gået, vil en fornuftig kirkeminister til den tid sikkert også konferere med kirkeudvalget, som fra min side vil blive holdt orienteret i forsøgsfasen, hvis der skulle være interesse for det. Jeg synes, det er vigtigt, at vi alle sammen følger med i, hvordan dette forsøg nu bliver virkeliggjort.

Jeg er også meget enig med fru Tove Lindbo Larsen i, at det naturligvis er ønskeligt, at det bliver forskellige typer af sogne. Det er min tanke, at der, når vi nu skal vælge mellem de forhåbentlig mange ønsker, der kommer, for det første bliver ét forsøg i hvert stift. Stifterne er jo i sig selv meget forskellige. Dernæst vil det blive bedømt, hvor stor variation vi kan få mellem storbyer, provinsbyer og landsogne, mellem udviklingsområder og stagnerende sogne. Vi håber, at vi kan få hele spektret med i forsøgsordningen, men naturligvis kan vi ikke tvinge nogen til at være med i forsøget.

Fru Alice Brask havde en bemærkning om, at hun ikke mente, at man skulle kunne gøre forsøg med at bruge kirken til verdslige formål. Det er heller ikke med i lovforslaget.

Jeg kan sige vedrørende loven om kirkers brug m.m., at vi jo har et endnu uafklaret lovforslag liggende i folketinget, og hvordan det kommer til at se ud efter andenbehandlingen og efter samrådet næste onsdag, er der ingen af os der ved endnu. Jeg har ikke syntes, at man overhovedet skulle foreslå forsøg vedrørende en lov, der i øjeblikket er i støbeskeen.

Inden for de regler, man allerede har – eller inden for det, man når frem til, enten nu biskopperne skal være helt med eller kun halvvejs med eller slet ikke med – om, hvad kirken kan bruges til, er der mulighed for en masse forsøg. Man kan forsøge med forskellige former for gudstjenester. Det er der meget grøde i i øjeblikket, vil man vide, hvis man følger lidt med i det kirkelige liv.

Jeg er også meget enig med hr. Povl Brøndsted, der sagde, at menighedsrådene

som oftest siger til os, der kommer ud og taler med dem, at de har for lidt at skulle have sagt. Jeg tror, at alle, der tager ud og taler i kirkelige forsamlinger, har gjort den erfaring, at når man spiller bolden tilbage og siger: ja men hvis I har nogle gode ideer, vil vi godt høre dem og tage dem med hjem med det samme, så bliver der meget stille. Jeg forstår egentlig godt, at det er svært – også fordi man stiller spørgsmålet i en forsamling – at have et forslag parat.

Det er derfor, jeg med frisognsforsøgene vil give menighedsrådene lejlighed til i fred og ro at snakke om og få konkretiseret de ønsker, man går med i de enkelte menighedsråd. Nu får de altså muligheden, og vi er meget spændt på at høre, hvad de kunne ønske at prøve af.

Jeg vil godt gå videre til hr. Agerschou indlæg. Jeg forstår, at man har haft en meget munter stund i SFs gruppe, og det kan jeg unde alle og enhver at have en gang imellem. At det er på kirkeministeriets bekostning, synes jeg ikke gør noget, for jeg er fuld af tillid til, at de medlemmer af SF, jeg har samarbejdet med i kirkeudvalget, er gået virkelig seriøst og alvorligt og positivt ind i de andre lovforslag, vi har haft vedrørende folkekirken. Det har jeg fuld tillid til også sker denne gang.

Hr. Agerschou omtalte alle de ting, det ikke var en god idé at eksperimentere med. Må jeg godt bede om ét eneste godt forslag fra SF her og nu fra talerstolen – bare ét?

Når hr. Agerschou syntes, at der ikke var noget som helst at tage fat på her, tyder det på, at hr. Agerschou aldrig nogen sinde har hørt ordet sognemedhjælper. Derfor vil jeg meget gerne foreslå hr. Agerschou at læse den sognemedhjælperbetænkning, der kom i 1979, samt den helt nye rapport fra det pilotprojekt, der har været i gang her i København og knap nok er afsluttet. Jeg vil meget gerne have lov til personligt at sende hr. Agerschou et – også et dediceret – eksemplar, og lad os så snakke sammen igen om, hvorvidt der slet ikke kan komme noget godt ud af et frisognsforsøg, måske på sognemedhjælperområdet.

Hr. Ole Vig Jensen ville gerne allerede i dag høre lidt mere om, hvad man kunne tænke sig af forsøg. Det vil jeg gerne bruge lidt tid på at fortælle om.

[Kirkeministeren]

Man kunne tænke sig større budgetfrihed for menighedsrådene, sådan at provstiuvalget under budgetbehandlingen nok kan træffe beslutning om begrænsning af det totale budgetterede ligningsbeløb, men ikke om, hvordan den begrænsning skal fordeles på budgettets enkelte poster. Ej heller skulle provstiuvalget kunne modsætte sig en omprioritering fra menighedsrådets side i årets løb – det synes jeg er vigtigt – der kan betyde, at man bruger mere på én konto mod tilsvarende besparelser på en anden konto. Det tror jeg mange menighedsråd ville være meget glade for.

Man kunne også tænke sig en mere hensigtsmæssig tilrettelæggelse af gudstjenesteturnus i et større område end pastoratet, hvis man kan opnå enighed med de berørte præster og biskoppen godkender ordningen. Det tror jeg også er noget, man vil være glad for mange steder. Eller man kan anvende de ændrede regler om sognebåndsløsning, vi talte om under behandlingen af lovforslaget om kirkers brug.

Man kunne også forsøge – det tror jeg nok at man har et meget, meget varmt ønske om mange steder – at ansætte sognemedhjælper, eventuelt en fælles sognemedhjælper for flere sogne, hvis man kan nå frem til en præcis stillingsbeskrivelse for sognemedhjælperen, og naturligvis sådan, at vedkommende ikke bliver ansat for længere tid, end forsøgsordningen løber.

Man kunne også godt tænke sig obligatorisk afstemning ved kommende menighedsrådsvalg, uanset om der kun kommer én liste ind. Man kunne også forestille sig, at nogle ville synes, det var spændende at prøve med direkte valg til provstiuvalgene, sådan at ikke kun menighedsrådsmedlemmerne, men alle folkekirkemedlemmer deltog i denne afstemning.

Det var de foreløbige tanker. Jeg har været lidt varsom med – det vil jeg godt sige til hr. Ole Vig Jensen og til andre – at sige, at hvis vi får en sådan lov, så skal vi prøve det, så skal vi prøve det; jeg vil så nødig baste og binde fantasien ude i menighedsrådene. Jeg tror, der er meget, der kribler og gror derude, meget, man godt ville have hjælp til, og det er altså alle de ideer, jeg nu håber kommer på kirkeministeriets bord.

Lige til slut vil jeg gerne sige til hr. Poulsgaard, at det er klart, at vi fra kirkeministeri-

ets side ikke kan lave forsøg med ændringer i forkyndelsen. Det sorterer under biskopperne.

Agerschou (SF):

Jeg kan berolige kirkeministeren med, at vi fra SFs side som sædvanlig kan love et seriøst og grundigt udvalgsarbejde. Jeg sluttede også af med at sige, at vi ikke er totalt afvisende over for lovforslaget. Det, der bekymrer os, er, at det ligner indenrigsministerens forslag på den måde, at det er et hultertil-bulter-forslag fyldt med gode ideer og så andre bestemmelser, som er omfattet af forsøgsreglerne, men som vi ikke fatter meningen med. Jeg nævnte et par eksempler i mit første ordførerindlæg. Jeg kan gentage et enkelt af dem: vi fatter ikke i SFs gruppe, hvordan man kan drive forsøg med brevstemmeafgivning. Vi fatter det altså ikke.

Når hr. Thor Pedersen – venstres ordfører nr. 2, kan jeg forstå – siger, at frikommuneforslaget fra indenrigsministeren var velforberejdet, så fortæller det mere om hr. Thor Pedersens manglende kontakt med frikommunerne end om indenrigsministerens forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 139:

Forslag til lov om boliger for ældre og personer med handicap.

(Fremsat 29/1 86).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig: